
NOTA RESUM

Nota resum de l'informe 16/2023, relatiu als Plans antifrau aprovats per les universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, transformació i resiliència

Barcelona, 26 de juliol de 2023

La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha emès l'informe 16/2023, relatiu als Plans antifrau aprovats per les universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, transformació i resiliència, en compliment del seu Programa anual d'activitats.

L'informe, presentat per la síndica Anna Tarrach Colls com a ponent, va ser aprovat pel Ple de la Sindicatura en la sessió del 20 de juny del 2023.

El treball d'aquesta fiscalització limitada ha inclòs la revisió del compliment de la normativa aplicable als PMA que han d'aprovar les universitats públiques que participen en l'execució dels fons del PRTR i l'avaluació de l'estructura de governança i els procediments adoptats per a l'elaboració, aprovació, difusió, implantació i seguiment dels PMA aprovats.

L'àmbit temporal abasta les actuacions realitzades per les universitats fins al 28 de febrer del 2023.

El 21 de juliol del 2020 el Consell Europeu va aprovar l'instrument Next Generation EU amb un eix central: el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) destinat a mitigar l'impacte econòmic i social de la covid. Els estats membres havien de dissenyar un Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR) que inclogués reformes i inversions necessàries per assolir els objectius dels MRR per poder accedir als recursos. El 13 de juliol de 2021 el Consell de la UE va aprovar el PRTR elaborat per l'Estat espanyol.

El Reglament de la UE on es regula el MRR disposa que els estats membres han d'adoptar les mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar per la correcta utilització dels fons MRR. A aquest efecte, l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública 1030/2021 determina el sistema de gestió del PRTR i estableix que tota entitat que participi en l'execució de les mesures del PRTR ha de disposar d'un Pla de mesures antifrau (PMA) que permeti garantir que els fons s'han utilitzat de conformitat amb les normes i, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Aquest pla ha de complir uns requeriments mínims.

Les universitats participen com a executores en el component 21, inversió 15 del PRTR. En concret, està previst que rebin de forma directa 84,33 M€ en el període 2021-2023. A més, també seran beneficiàries d'altres projectes inclosos en el PRTR.

La fiscalització realitzada ha inclòs la revisió del compliment de la normativa aplicable als PMA i, en concret, l'avaluació de l'estructura de governança i els procediments adoptats per a l'elaboració, aprovació, difusió, implantació i seguiment dels PMA aprovats.

S'ha examinat el procés d'elaboració i els continguts dels PMA pel que fa a les mesures de prevenció, de detecció, de correcció i de persecució del frau i dels conflictes d'interessos. També s'han analitzat els sistemes de difusió emprats per donar a conèixer el PMA i si es disposava de sistemes de gestió i seguiment econòmic dels ingressos i les despeses.

Les 7 universitats públiques van aprovar un PMA i van preveure una estructura de governança, Comissió Antifrau, que havia de ser la responsable de portar a terme els PMA. El 28 de febrer del 2023 totes les universitats excepte una havien constituït formalment aquest òrgan.

No totes les universitats van fer els tests d'autoavaluació i risc que contempla la normativa com a pas previ a l'elaboració del PMA: 5 universitats els van facilitar i 2 universitats no els van facilitar. De les que els van facilitar, només en 2 casos estava complet.

Respecte al procediment per tractar el conflicte d'interès i la subscripció d'una DACI, totes les universitats disposaven d'un model però en 4 universitats no s'havien aprovat procediments específics per a la gestió dels conflictes d'interès.

La matriu de riscos és una eina per facilitar l'avaluació de la probabilitat d'impacte de determinats riscos en diferents àrees de gestió. 5 universitats van facilitar la matriu de riscos, tot i que no de forma completa.

En relació amb les mesures de detecció, els PMA de totes les universitats preveuen que han de comptar amb mecanismes de notificació i denúncia i amb el desenvolupament d'indicadors de frau (banderes vermelles) com a senyals d'alerta. 2 universitats han implementat un canal de denúncies i només 1 universitat ha establert un llistat de banderes vermelles.

Finalment, la Sindicatura assenyalava en l'informe un conjunt de recomanacions que considera que haurien de ser objecte d'una atenció especial per part de les universitats públiques de Catalunya. En particular, es destaca la recomanació que el PMA i les mesures de prevenció, detecció i persecució del frau i del conflicte d'interessos haurien de ser fàcilment visibles i accessibles des de les pàgines web de les universitats.

<p>Aquesta nota resum té efectes merament informatius. L'informe es pot consultar a www.sindicatura.cat.</p>
